

MURAKÖZ

Szerkesztőiroda: Főter, Szt. Ferenciek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kindóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, IMMERRETERJESZTŐ ÉS SZÓRÓADALMI HETILAP.

A Csáktornya székeli „Muraköz” tisztelt önégyelőző szövetkezet, a Perlakon székelő „Alsó-muraköz” társaság, a Székelyudvarhelyi „Muraköz” társaság, a Stridon székelő muraköz-hagyvidéki közművelődési társaság, és „Önégyelőző szövetkezet” s a Stridon székelő muraköz-hagyvidéki közművelődési társaság hivatalos közlönye.

Hirdetési árak:

Egész évre	4 frt
Félévre	2
Negyedévre	1

Eg. és szám 10 kr.

Hirdetéseket megfogadjatnak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukos M., Oppelik A., Daube G. L. és társai és Herndl. Brnntzen: Stern M.

Nyilttér pótlásra 10 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A hus mint erő- s munkamérő nemzetgazdasági szempontból.

— Második közlemény. —

A megölési mólinak is nagy befolyása van a hus értékére. A szerrint, amint a vér bentmaradt, vagy az állat elvéreztetik, s mily kecélyállapotban kerül a vágóhidra.

Angliában az állatok megfullasztanak, a vérben maradt hus sokkal táplálób, adja az ugynevezett „barna levest”, de könnyen megy át erjedésbe. A continens többi államaiban mindehól elvéreztetik az állatokat.

Bár hogy végezzük ki az állatokat, szükséges volna a köztvágóhid, mely ha nem fénytűzéssel volna berendezve, megkivántatnék, hogy legalább a közegészségügynek felelne meg, nem pedig úgy, mint a legtöbb helyen van, kut sincsen, töröl ruhákat kénytelenek a mézárások a vágóhidak alatt folyó patak vizébe mártani, mely nemcsak a község piszokját hordja magában hanem egyuttal a vágóhidakon összegyűlt excrementumot is felveszi. nyáron pedig, ha a patak kiszáradt, semmi víz sincsen a hus tisztítására.

Ha köztvágóhid felállításáról van szó, azon argumentummal élnek: anyagi erő nincs hozzá, s hogy nem elég nagy a husfogyasztás. Oly helyen, hol legalább is 1100 drb szarvasmarhát, 600 drb. borjut, 500 drb. sertést vágnak, ha most, tegyük fel, a huszemeszár díj t kivéve (mely szarvasm. 20 kr., boru 5 kr., sertés 10 krt tegyen ki) szarvasmarha levágásáért 50 krt, borjuért 10 krt, sertésért 10 krt fizessen az illető, évenkint 660 frtot jövedelmezne. a tőkét pedig 6%-ra kamatoztatjuk, megfelelő 11000 frt tőkének, a felállítandó vágóhid jégveremmel együtt mely itt helyben égető szükség. számításom szerint alig kerülne 8000 ftba; s ha most ehhez hozzávesszük még azon különdíjt, melyet minden mézár s szivesen fizet a husnak járe fektetéséért, a város nemcsak az 1874. XX. t. cz nek felelne meg, de birna is egy oly épülettel, mely 10 év múlva, miután maga magát kiifizelte, jövedelmezne 3 - 400 frtot.

Ha a tek. városi előjáróság a fenti szemledíjat, a minden héten tartandó sertésváron a vizsgálati díjat, azonkívül az országos vásárok alkalmával fizetett napdíjat s előfogati díjat felszámítja, s maga kezeli, nyer hozzávetőleg 600 frtot, ezért pedig állatvosi állomást létesít, melyre az új állategészségügyi törvény szerint úgy is kötelezve van: úgy van neki szakértője, akivel rendelkezhetik

Hogy most visszatérjünk a czimben hirdettetre, tekintsünk bele egy kisét a statisztikába. A husfogyasztás nagysága szerint, valamely nemzet teretereje, politikája s vagyoni helyzete bírálható meg. Az angol munkás kitarását csak a sok husfogyasztásnak köszönheti, míg Angolor zágban emberenkint 27 klg. hus számíttatik addig Ausztriában csak 20 klg. Sajnos nálunk ennek tudására még nem fektettünk (vt. *) Az ember a minden evők (omnivora) osztályába tartozik, tehát úgy növények, mint állatokkal táplálkozhatik; huzamosabb ideig azonban sem az egyikkel, sem a másikkal, egészsége kockázta-

tása nélkül meg nem élhet. Egész nemzetek sorsa a tapszertől függ, mert ugyanaz, ami a lónak a zab, embernek a hus s valamint a zab a lovat tűzessé, bátorrá s kitartóvá teszi, ugyanazt cslekszi a hus az emberrel; a husfogyasztó népeknek van a legbátrabb s legerősebb katonája. Nálunk a katonai busmennyisége 125 gr. Ugy hiszem sokan kíváncsiak lesznek, hát a polgári egyén mennyit fogyaszt. E tekintetben legnagyobb sajnálatomra csak Csáktornya mészáros polgárainak napi adagját tudom megmondani.

Itt levágatik 1100 drb szarvasmarha átlagos suly 130 klg. = 143 000 klg., 600 drb. borju átlagos suly 30 klg. = 18,000 klg., 500 drb. sertés átlagos suly 30 klg. = 15 000 klg., összesen 176 000 klg, a lakosság száma kerek számat használva, 4000. 176,000 kiogramra osztva 176.000 000 gr, ezt osztva 4000 lakóssal, megtudjuk mennyi jut 1 lakóra, évenkint: 44,000 gr., vagy ezt osztva 365 nappal, megkapuk a napi adag nagyságát = 120 gr. Tehát látjuk, rosszabban táplálkozunk a katonánál, 1-6 szor jobban az angolnál, 2-2-szer jobban az osztráknál.

Ezeket felemlíteni szent kötelességemnek tartottam: egyuttal köszönetet szavazok mindazon szives olvasóknak, kik unalmas tárgyat végig olvastak, s ha nincsen ellenükre rövid idő múlva bátor leszek a muraközi lötenyészés sülyedésének okát bonczítás alá venni

Közlö: Fischer Miksa állatorvos Csáktornyan.

A csáktornyai kisdedek nevében.

A csáktornyai kisdedek nevében írjuk e sorokat.

Három éve mult, hogy a csáktornyai lelkes közönség a város kisdedeinek menhelyet alapított. A város a kisdedovoda célaira alkalmas helyet és épületet ajándékozott, a polgárság közül többen alapító, mások rendes- vagy pártolótagokká lettek; a fiatalság műkedvelői előadást, tánczot, estélyt rendezett; az állam és az orsz. kisdedó-egylet segélypénzzel járult a szervezéshez és fenntartáshoz; a gróf úr szükséges tűzfát s pénzbeli segélyt több ízben ajándékozott, sőt Ő Felsége, a király, legmagasabb figyelme és kegye is kiterjedt a csáktornyai kisdedekre. Szóval, mindenki tehetségéhez képest hozzájárult, hogy a kisdedeknek alkalmas és kedves helyet alapítson és tartson fenn

A három év letelt, a kisdedovó-egyleti tagok és tisztviselők kötelezettsége ez év végével megszűnik. Az alapszabályok értelme szerint a kisdedovó-egyletnek újabb három évre meg kell alakulnia, hogy közgyűlése, választmánya és tisztikara által vezesse az egylet ügyeit, és mint erkölcsi testület továbbra is biztosítsa az ovoda fenntartását.

A kisdedek érdekében gyűlt össze f. hó 5-én a választmány, hogy értekezzen a taggyűjtés miténtje felől.

A választmány tagok gyűjtése céljából kebeléből kiküldötte: Sárosy Lászlóné és Wollák Rezsóné urnöket s Dr. Schwarz Albert és Wollák Rezsó urakat; ezen bizottság fogja a város közönségét felkeresni az egyletbe való lépésre. Csak 2 forint az évi tagsági díj! Nem hisszük, hogy egy hely is

legyen, ahol tagadó választ nyerne a taggyűjtő bizottság!

A kisdedek nevében kérjük a szives közönséget, hogy lépjen be az egyletbe.

A választmány azt is elhatározta, hogy Szilveszter estéjén a kisdedek javára tombolával és tánczval egybekötött estélyt rendez. A jövedelem ugy lesz biztos, ha az egyletnek semmijébe sem kerülnek a tombola-nyeremények.

A kisdedek nevében kopogunk be a jószívű anyákhoz, apákhoz, a lelkes fiatalsághoz és mindenkhez: küldjenek az egylet elnökéhez Ziegler Kálmán urhoz nyeremény-tárgyakat! Sziveségükért előre is fogadják a kisdedek forró köszönetét!

Muraköz multjából.

V. Sz. Ilona.

(3)

— Egy páros fejezések nyomán —

Az idős Zrinyi Györgynek az élők sorából történt kiragadatlása után fia, György a szent-ilonai conventus atyái által a katolikus vallásra térített s idők multával Dalmácia, Horvát- és Slavonországbán jává nevezetett ki.

A conventus generálisa alázatos folyamodásokkal oda törekedett hatni, miszerint a klastromon a bán atya által elkövetett erőszakoskodásokat, méltatlanságokat és sérelmeket belátván, azokat orvosolni sziveskedjék.

Újabb Zrinyi György áthatva a conventus generálisának méltányos kérelmétől, ohaját valószínűleg teljesítette volna, ha idő előtt erőszakos halállal ki nem mulik.

Újabb Zrinyi György gyászos halála után két kiskoru fia, Miklós és Péter grófok. Dimitrovich Péter zágrábi- és Sennyey István váci püspökök, továbbá Trautmannsdorf Zsigmond — Fridrik gróf, Battyáni Patachics István és Ferenc gondnokságára bizattak, akikhez a generális atya ujjlag folyamodást intézett.

A folyamodásnak eredménye lett, mert a conventus nemcsak a Fadan nevű szőlőt kapta vissza, hanem a búcsú és vásártartási jogokat is, nemkülönbén a szenvedett többrendbeli sérelmek és méltatlanságok némi kárpótlásul, azonkívül kötelezve lett a csáktornyai vár parancsnoka évenkint 100 akó bort a conventusnak szolgáltatni. Mindazonáltal a nevezett gyűlés fenntartotta a kiskoru grófok abbéli jogát, hogyha nagykorúakká lesznek, szabad legyen tisztségük szerint eme utóbbi javadalmazást vagy megerősíteni, vagy pedig teljesen beszüntetni.

Ugyanezen alkalommal az árva Zrinyi grófok fenn emlitett gondnokai — kikötve a kiskoru örökösök valamikori megerősítési, vagy teljes beszüntelési jogát, a szveticezi templomot a hozzá csatoló házzal együtt, (az ott működő csekély számú papot onnan elköltetvén), a szent-ilonai conventus rendelkezésére bocsátotta.

A gondnokság megszűntével Zrinyi Miklós, Péter gróf tétovázó magaviseletével szemben fennemlitett volt gondnokai rendelkezését megemmisítette és minthogy jogi szempontból az akkori körülmények között sikeres eredményre nem számíthatott, az erőszakoskodás terére lépni igyekezett. Minélfogva először is Lindvay István, alias Tankos szelnicai plébános által részint pénzben, részint pedig holmi ingó neműekben a conventus javára átirottakat, tisztjei és zsoldosai segélyével saját részére és háznára lefoglaltatta. Továbbá valamint a conventus, úgy az alattvalót részint saját, részint pedig családájához tartozók lovaival letelegette. Végre a búcsútartást a conventus nem csekély kárára a templomban nemcsak betiltotta, hanem az eladókát, szinguly mint a vevőket is fektetésre kézzel tisztjei és zsoldosai által székeltetvén, az eladásra szánt holmikot összeszedette s a várba vitte. A bucsura megjelentek mint a városba hajtottá és ekként a bucsu és vásár tartását a városba tette át, ellenére az

1639. april 19-én III. Ferdinánd király által kibocsájtott rendeletnek, amellyel a bucsu és vásártartás joga Szent-Ilonán a conventusnak engedélyeztetett.

Zrinyi Miklós a népet a katolikus vallásban továbbra is oktatni ohajtván, megtelepítette Csáktornyan a Szent Ferenc-rendi szerzeteseket s megölésükre nemcsak némi évi segélyt engedélyezett, hanem a templom és a sárda felépítéséhez alkalmas helyet is adományozott.

Különfélék.

— Gyűjtés. A n. várad kir. jogakademia polgárainak felszólítása folytán az aradi vértanúk emlékszoobra melletti térség megvértelére a csáktornyai áll. képezde hallgatói által gyűjtés indítatott s a következő kegyes adományok folytak be. A helybeli fiatalság részéről: Luperszék Karolin, N. N., Király Lajos, Tomka György, Márczius Mathild. Pethő Jenő, Dr. Bárdó György, Hetényi Imre egyenkint 1 frt; — Szirtey Irma, Pochner nővérek, Buochberber Katinka, Buchberger Fülöp, Márczius Ferencz, Bernyák Károly, Hermann Pál, Sztrahia N., Petsornik K., egyenkint 50 kr. A helybeli áll. képezde növendékei részéről pedig: Horváth Ferencz, Vizmay Ferencz, egyenkint 60 kr.; — Gaál Péter, Fürst Jenő, Csizmadia K., egyenkint 50 kr.; — Mészáros F., Porédus A., Fűzy E., Vargha T., Csicsár J., Keller I., Lábos P., Fasing I., Visnófsky L., Krampatics József, Kolb M., Szay I., Baranits I., egyenkint 40 kr.; — Szalay Pál, Márkus E., Gneisz I., Kolárs I., Proival A., Krámer P., Lehnscsild, Zvér M., Kolonits, Fodor F., Zsilavetz, Buday S., Hermann Gy., Turza I., Szudolics M., Heiner I., Spiegel Gy., Karika I., Csirkovics P., Pollesinszky E., Koczván J., Kurecsok, Csopreghy, Kovács L., Orbán J., Kaiser J., Koroknay J., Sáringer K., Fixl K., Boldi M., Mursios Lukács, Polczér Ignác, Torma L. és Platz Ede egyenkint 30 kr. — Összesen 30 frt 60 kr. A gyűjtők e helyen is hátsz köszönetüket nyilvánítják a szives adalozóknak!

— A perlaki állami népiiskolához rendes tanítónak Sipos Emilia okl. tanítórt nevezte ki a vallás- és közoktatási min. kir. miniszterium.

— Böttornyan Zakál Henrik elnök vezetéke alatt megejtett meggyebizottági tagválasztáson beadott 81 szavazat, még pedig valamennyi Kollay Lajos böttornyai jegyzőre, aki egyhangulag megválasztottnak nyilvánított.

— Körvad iszatot rendezett Perlakon Csesznák József ügyvéd saját vadászterületén. Jelen volt 18 puskás, köztük többen Nagy-Kanizsáról a bírói és ügyvédi karból. Lövetett 75 nyul, 1 fogoly és 1 erdei szalonka. A vadászat végével Csesznák József vendégszerető háznál gazdag lakoma várt a vendégekre.

— Megválasztási tagválasztás volt Csáktornyan e hó 6-án. A választást Molnár Elek elnök vezette. A 666 szavazó közül leavazott 219, valamennyi Szilágyi Gyula grófi titkára. aki egyhangulag megválasztottnak nyilvánított.

— Jótékonyág. Folyó hó 7-én nyitott a Csáktornyan Schuller vendéglőjében lévő „A.” asztaltársaság pörölyét, hogy a jótékony célakra egy év óta gyűjtött összeget megszámlálja és ezt rendelkezése céljára, a jótékonyaság oltárára lerakja. Az egy év alatt összegyűlt pénz 33 frt és 3 krt tett ki, amelyhez mintegy 1 frt 20 kr. még az este összegyűjt. A pénz átadott a népiiskola igazgatóságának.

— A „Zalai Tanügy” című megyei szaklap ez év végén pártolás hiánya miatt megszűnik.

* Ezen a nyáron jelent meg Keleti Károlytól, a kitűnő statisztikusától „Magyarország népességének elemzése statisztikájának filozofiai alapon” c. tanulm. Oly részletes mű ez, amelyen a külödon egy sincs szerk.

Franc Ivana k sebi ter ga prosil, naj se da za volju beteživoga cara Pavla odsuditi. Ivan je ak ober domorod o podvrgel se in toku zahtevanju, i lično (pro forma) dal se je v Olomuc v zatvor odpeljan.

(Konec sledi)

Sirotče dete.

(Pripoved.)
(Dalje.)

Stržari su samo s glavami sklimavali i poslušali govor ciganov. Gospa Tarnovica je pak začudjeno gledala crne, bjska uče oči. Pristupila je k njemu, položila mu svoje male ruke na pleča i lepim prijaznim glasom mu rekla:

Starec, ne zabran, da se veli da cigan v svojoj glavi mnogo pameti ima a v njegovom srcu zločesta čut stanuje! Posel svoj ste po človečanski zvršili i z ij pimi reči branili. Ali verujte meni, da bi se vni-put v kaštelju živu i čovek rad menjil s človekom pod vedrim nebom stanujčin.

No dobro velika gospa, izvolite znami menjati, dajte vi nam vaš kaštelj, blago i pen-ze, mi vam iz dobre volje odpuštimo naše šatore, dmo vam dosti za živati, damo vam i našu dobru pamet.

Probajte samo veliki k g o s p a po svetu h o d i t i, p r e z d a bi gde pravoga stana imali, onda pak med ljudi prez opravite, karte metati i za par kvačarov prositi. Na ove reči se nasmeje i s deonom se pod bok vupre.

Vajda! stotinam rečim je jeden konec, reče gospa. Jeden cgaški sereg vno- g kvara more napraviti ljudem, da moju šumu kvarite, kopate, drva kradete, ovo vam odprašč m, nego za drugo prvi cigan vajda mora odgovoren biti, kaj na celi sereg spada, i koj celi sereg s du nem spoznavnem mora voditi. Vezda našemu razgovoru konec sledi, kaj sem mogu a včiniti, včinitim. Dve sto forinti dam, da se med sobom razdele; a vam vajda pak prkazajem na spomenek moj dragi prsten na ruki, naj vam na veke na pamet dojde: da nije vse zlato, kaj se sveti. Sirotče dete nešote više, ja ga dam vragiti; ar ja i mislim, da nije zdrav od tulihoga trpljenja.

Vajda je začudjeno gledal dve stotinke i veliki dragi prsten, koj je pred njim na stou ležal.

Još ovu petdesetu banju dajte v-šoj stari, koja je v eput ovo sirotče skorbačila, ar je bilo negda na hasen, negda pak na spomenek, rekla je smejuč.

Va da banjke pobere i gizdavo reče. Velika gospa! da bi vsaki čovek takov bi kak ste vi, onda nebi niti jeden cigan hasčen bil. S veliko poniznostijm zahvaljujem, i višeput budem na vas mislil, budite mirna! Poleg zahvalnosti, pu-tite me da otiidem.

Jeli n bude d-čecu nikakva falinga? zapitala ga gospa.

Ngdo ga viš- nebude bantoval! Ja zadajem moju vajdasku eč. Vezda se je glibko naklonil i otišel je.

Protuljetne vtičice su opet popevale svoje pesnice v mirnoj i od ciganov postavljenoj šumi. Gospa je opet p čelo svoj put proti kamenitomu križu, s nom je tai, v lepjoj p-pavi običec dečec išel, koj-ga je za im- Aladar zvala, pokohdob da su se p i križu p vič zezali i spoznali, daia mu je pridavek "križni".

Ovomu imenu „Križni Aladar“, d-čec se je jako veselil. Bi ženi je i mogil se čuti, ar je gospa i jednoga navučitelja iz glavnoga varaša vzeła, da dečeca v sem podučava. Navučitelj je taki opazi, da d-čec ima dobru pamet i ar s njim bude da eko došel.

Tak su prehadjala ljeta, puno ljubavi čitil od svoje odhraniteljice, koju vrućom zahvalnostijm je za svoju ljubje u maku zval. Aladar nije samo n ge knje preštel, nego vučsnje njegvo je na vse prestrio. Vse je znal kaj e dogodilo pri stanju, i vse je po volji čitil svojoj odhraniteljici. Sugi, službenice su ga takaj rado imali, jer je ne il gizdav v svojoj sreči, nego dober i p lo- re.

Kad je v dvadeseto ljeto stupil, gospa Tarnovica ga s učiteljem poslala putovat da vidi sveta, da bude naobražen mladič postal iz njega. Gđa je odputoval, postalo je v kaštelju vse pusto, zaradi česa je vrla gospa vno- i vno- g suzu p etočila. Koliko puti je pred njom iz lepju knj čital, lekcije pred njom povedal i druge vsakojačke pripovesti, koje je od svojega navučitelja čul. Koliko put su se vozili na šetnju, a kad je pak Aladar kakov izvisten komad v gual zaigral, razplakela se je Tarnovica, a k.k se n-bi op t veselila, ar prez nje bi dečko zgubijen bil, koj v buuč m more hasnovit korig domovine biti. Nije hotela, da iz njega činovnik bude, ar dost imetka za njega ostane.

Kad putovanje dovrši, dam ga jednomu dobromu zemeljskomu gospodaru, d- se tam podvuci gospodariti, da tam podvuci gospodarstvo. Zatim ga postavim na celo imanje kakti ravatelj, i tak testamenta napravim, da dobi celi imetek, kak brž budem vidla, da je vreden.

Istom po odputovanju je zezvedela gospa, da kak Aladar v jutro rauo rad ide na polje, na marore, vsigdi pazi, vuči se, i isti najzadnji biroš ga je pozval, i veselilo su se, da mladi gospo Aladar s njimi i okolo njih hodi, kopa kosti, orje, žnje i snopje skap veže.

Čud se, mislila je v sebi gospa, da je tak zdrav i jak bil, pak ipak se zvuškim poslom učiti.

Jako se veselila, kad je Aladar za pet ljet dimo došel i rekel kak je i ona mislila i hotela, da najpre zemeljski gospodar hoče biti.

Zatim je Tarnovica njegovu kak i svoju volju izpunila, da se navči gospodarstvo. Zemeljski, gospo ga je vse felje gospodarstva navčil. Ovdí se je i v vadasiji v il.

Za kratko vreme bi moral k svojoj odhraniteljici ići, koja je v tom vreme- nu v Budimpešti stanovala i ovdí na njegov-č-ka, kupila je ovdí za njega jednu hižu, gde bi morat jedno ljeto stanovati, da vidi glavni varas svoje domovine.

Več je bil odredjeni den, gda bude otišel od zemeljskoga gospo. Jeden den prejdi, neg buac odputoval, sel si na konj, i jahanja je včinit proti jednoj širokoj ravnici.

Kad je po orsačkim putu išel, na jednom mestu je jeden stari most bil, i kad je prek mosta išel, dve deske su se pod konjom pretogle, malo je falilo, da nije svoj život izgubil; ali na sreću su ga ljudi oslobodili. Od straha na pol mrtvog su ga nesli zemeljskomu gospo, gde je od vsih ljubljen bil.

Stara kuharica Barica je taki pozvana bila za rane oprati i vratiti, ar se je ona v tom razmela, kajti je negda v Budimpešti bila v pitau podvorkinja. Desno pleče Madarovo je bilo jako pobito, ali Barica je to oprala i zavezala, čok je iz bužnjega varaša doktor došel. Stopram deseti den se je Aladar mogel iz postelje stati.

(Drugiput dalje.)

Priredil:
Ivan Štingly

Kaj je novoga?

Potres.

Samo neče zemlja mirovati, b-š t.k, kak da bi se pripravljala na kakaj velkoga, na nek kvu strahovitu katastrofu. Potresi posvud po zemlji davaju nam povod takvoga kaj misliti. Iz Charleya v Englezkoj n m javljaju, da je zadnjih danov tam potres bil, koj je zemlju čvrsto natepel. Hiže i sva stanja su se nuh- la a vno- g zidov popucalo; da je ma o duže potres potral, to bi i nesreče dosta bilo, veli onadžnji stanovniki. Istotakvi glasi dohadaju i iz Afrike.

Kradja.

Čud ovito i skoro neverojatno je, kak su nekovi tati v svojih zločih prevežani i zmuštrani. Va sredini glavnoga varaša, med sijnim palčami, gde su strake i detektivi va stotine, znaju ti lopovi v bogate palače doiti ter ormare i kase porobiti. Nezdavnja pokrali su

med ostalimi palaču grofa Andráya a ovih danov eto predri je neki Schneider zvani graditeljski činovnik v stan Blazkovića fiskala, ter veliko vrednost odonuč pokral. To se razme, da su ga taki drugi dan vlovili i vezli čeka plaču za lepi svoj čin.

Kraljević Wilhelm.

Wilhelm, sin pruskoga cesara staroga Wilhelma, koj bi p smrti oca imal zvesti tronat pruski, već je od dugo vremena betežen ter v takovoj nevoji trpi, da mu najglasovitiji doktori evropski pomoć nemoreju. Več duže vremena d la mu se v guu rana, koju zvršiti ne ureju; doktori vele, da je tak zvani rak. Na čase mu gut nateče i kraljević čisto zgabi glas. Boleg je tak pogibeljen, da svaki čas more nadojti smrt visokoga betežnika, zato su vezda Prusi skupa sa svojim starim cesarom v najvećoj brigi glede nasledstva pruskoga cesarskoga tronaša.

Petroleum.

I opet petroleum! a k tomu još nova neareča s njim.

Kupec Jelza sužkinja Schwarz Ignaca prala je na večer rub.e. Nesrećom prehtila je petroleumlampu, koju je v jednu kup cu na mestila bila. Plamen od lampe taki se je reziril, ter nesreću Kupec Jelzu tak po gornjem telu običal da su ju taki morali v špital odnesti, gde vezda v obžganim ranah najvećke muke trpi a još je pitanje, jeli ju budu zvrta iti mogli. Nepristano opominjamo. Pazite na petroleumlampe!

Zima je!

Sto bi to samo pomislil, da bi se v vezdašnoj blagoj zimi, gde još niti zemlja nije tvrdo smrznjena, nego bi mogel čovek zmrznuti? Pak ipak je to istina. Na konjskom trkališ u našli su ovih danov v Bpeštu mrtvo telo jedne slabo obsečene žene, koja more biti po priiški 35 let stara. Otneli su ju v kapuru Roku a, gde su doktori konstatirali (prenašli) da je zato vumrla, ar se je zmrznula. Skoro je ta stvar malo neverojatna, nu dopisnik beláže, a i moguće je!

Velika kradja.

Nepriječaju se kradje i razbojstva samo pri nas, ima toga dosta i v drugih o-s-gh. Kak nam nezdavnja iz Pariza pišu, porobljena je tamošnja glasovita trgovina „Ancien Paris“ zvana. Ovo je bila najglasovitija trgovina dragocenosti i nakitov, v koju se je v noći neki tolvaj dosuljal, ter nakitov dnel v vrednosti od pol milijuna frantov. To se zgadja v svetskom vasu Parizu, gde su najglasovitije police i straže, a kak se nebi pripetilo i nas?

Društvo umerenosti.

Vu Finnskoj postoji od nezdavnja o društvo, koje si je za dužnost opaziti na umerenost v pilu, jelu ponašanju. Društvo ovo zove se „Hoppet“ a za članove (kotrige) je samo decu med se, nastoječ, da v vuča na umerenost, bogobojnost, n vosti i na čudoredno ponašanje. D-čeca, stupivši v ovu zad ugu, obve e, da nebudu pila nikakvoga opojnog čla, da nebudu puša duhana, da se n-đu kartala ili druge pozibeljne igre ala; na zadnje, da se budu naveke državali od neudorednoga (nemoralnoga) razgovora i pjačstva.

Deca ova dobivaju po nedeljnih i svetskih d ravnateljov društva potrebne nauke, pr se na te dneve sakupljaju na stanovnom mestu, na pedlu, kak naši nedelni diaj.

Ova finska gredba pronesena k nam jako bi poboljšala našoj medjimurskoj mladeži, ar b-šmes opašamo pre eliku raskalašenost kak gledom na poušnje kak i na vživlje pla i pu enja.

Deca su nam preveč rezvuzdana, školska kašuga već je za nje skoro pre slaba a roditelji reči baš su; hiti boba v zid“.

Velika sreća.

Strpljivnoga, marljivoga človeka Bog neostavi. — Pri Geitner kamenoklesaru v Budapeštu delj je već više let Koruš Rudolf klesarst (tamicar) pomoćnik. Marljivostu svojom toliko si je naveke zaslužil, da je gebn, svoju ženu i

decu, kojih vezda već ima petero, naveke lepo uzdržaval i opraljal. Dapače je zvan toga još par stotin forintov na stran mogel opraviti. Pri pol leta po priliki spominal se je svojom ženom, nebi li sreću probali na igri. Ni pet, ni šest; kupili su jeden los od glasovitih naših „bazilika-lozov“ za kojim je Koruš točno uplašival sve mesečne pristojbe.

Drugi dan ovoga meseca stupi k njemu v hižu na večer ob 7 vuri jeden mladi činovnik, ter mu v kratko na znanje dal, da je jeden zgoditek bazilika-loza dobil. Koruš rezveselil se je nad tim glasom, i kad je činovnik videl, da baš nije jako osupnien, povedal mu je sumu, koja ga čeka. Moremo si misliti veselje siromašnoga poslenika, kad je čul, da je dobil glavni zgoditek (haupttreffer.)

Svi poznavci gratuliraju mu i obće je mnenje, da ga je Bog sam nagradil s tim za njegovu marljivost i dobrotu.

Znamenito za matere.

Jako je zreprostraneno misljenje, da matere dete doječe vno- g mleka zado- bivaju onda, ako puno pive piju. To je čisto protivno i doktori, a i izkustvo je dokazalo, da to nije istina, nego baš je naopak. Piva nedela mleka, niti vino; viša detetu škodi, nego haani. Dokazano je, da mleko dela mleko. Matere anda želeće puna prsa mleka imati i leže dete svoje odajati, naj živaju više mleka i mlečnih hranah. Naj jedu kaše, puter s kruhom, lahke kolače, par jajec na dan v mak, nekaj tenfanoga sada, ar su to hrane, koje najbolje umnožavaju mleko.

Novi štacun

Vu Hodžšanu — kak nam javiju je Purits Mihaly hodžšanski stanovnik novi štacun i trgovinu postavil.

Gospodarstvo.

Izbiranje krumpira za seme.

Na new-jorskom orsačkom gospodarstvom pokušališu su prošastnoga leta jako vredna pokušanja včiniti na izkazanje, kakvo je baratanje najnapredneše pri izboranju krumpira za seme. Iz uspešnosti pokušajev nevoljbeno se more vustanoviti, da nije dosta, da se samo najlepše zrnje krumpira od celoga prirodna izbere za seme zato, da bi postigli s čim obilneše obrodjenje, nego se mora seme vzeti iz najpuniših jamic krumpirov, potrebno je anda da se izboranje zvrši prvije, nego se krumpir iz svih jamic izkopan pomoša Najbolja uspešnost postigne se onda, ako iz najpuniših jamic izberemo najvećke zrnje za seme. S ovim postupanjem (barataujem) se onda izbegne izrodjenje povane ili rodeče vrati, kaj drugač ako se najpre izboranje semenatoga zrnja zanemari neodklonjeno nastane. Poleg izkazov više spomenute pokušajne štacije iz najmenjših jamic vzeto najvećke zrnje, dalo je menje ploda, nego iz najpunjših jamic vzeto najmenše zrnje. To dosta pokazuje, kak je neprikladno ono baratanje, da se zrnje krumpirovo, koje kanimo za seme spravljati, izbira potlje, gde su v ve vae jamice izkopane i krumpir iz njih skup pomegan.

Vu ostalom, piše jeden magjarski gospodar, samo prvo leto je potrebno po vsjoj zemlji s krumpirom zasadjenoj jamice spregledati, da najpuneše iznajdemo, ar dalnje baratanje more biti ono isto, kakvo smo pri izboranju pšeničnoga semena za popravljanje navadni nasledovati, najme prvije izbranoga semenatoga zrnja vnožinu na jedno stanovito mesto posejamo, te plod ovoga v dojdućem letu vupotrebimo za seme, izbravši opet iz ovoga najlepše, da na posebnom jednom a mestu dojdućega leta spavamo zrnje za seme iz njega.

CENA ZITKA

Pšenica 6.75 — 7 — — Hrz 5.35
5.50 — — Ječmen 5.50 6. — Zob
5. — 15. 5.50 Kuruza 5.50 5.75

LOTTERIJA.

Bpist 4. decembra 1887.
62. 57. 83. 33. 24.

Szerkesztő:

MARGITAI JOZSEF

Urednik.

Arverési hírdetm. kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Francies József podturi lakos végrehajtatónak Mezga Flórián podturi lakos végrehajtást szenvedő elleni 160 frt...

1887. évi december hó 29-ik

napján d. e. 10 órakor

a podturi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserának 10% -át vagyis 6 frt 70 kr, 6 frt 80 kr, 4 frt 50 kr, 7 frt 50 kr 6 frt 70 kr, 3 ft 10 kr, 8 frt 60 kr, 44 frt 70 kr, 8 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt m. k. igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan, 1887. évi szeptember hó 25-én.

A csáktornyai kir. bíróság, mint tkvi hatóság. 801, 1-1

Arverési hírdetm. kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a muraközi takarékpénztár végrehajtatónak Zadravec Flórián podturi lakos végrehajtást szenvedő elleni 85 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. járásbíróság) területén lévő, a podturi 83. tükben 1908, 1903, 340, 416, 418, 1098. hrsz. a. ingatlanokból és azokhoz tartozó legelő és erdő illetményből Zadravec Flóriánt illető 1/3 részére 177 frt 33 1/2 kr., a podturi 520. tk. 1191/c. hrsz. a. ingatlanból ugyanazt illető 1/3 részére 83. sz. tükben foglalt ingatlanok a C. 3. sorszám a. bekelezett szolgálmi jogot megelőző jelzalogos hitelezők kielégítésére szűkösgelt 350 ft alól, a szolgálmi jog fenntartásával, nem adatuak el és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1888. évi január 3-án, d. e.

10 órakor,

a podturi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10% -át vagyis 17 frt 74 kr. és 2 ft 14 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. k. igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékben kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan, 1887. évi szeptember hó 30. napján.

A csáktornyai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

KOLLARICS, kir. aljbíró.

802, 1-1

Arverési hírdetm. kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtatónak Martincevics Ignác gárdinoveczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 137 ft 98 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. járásbíróság) területén lévő, a gárdinoveczi 36. telekkönyvben fekvő ingatlanokból Martincevics Ignácot illető 1/4 részére ugyanis: a) 105. hrsz. a. 1/4 részére 160 frt, b) 43, 44, 159, 187, 288 483, 528, 796, 927, 395, 610. és 396. hrsz. a. ingatlanok 1/4 részére az árverést 316 frt ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887 évi december hó 15-ik napján d. u. 3 órakor

HERLINGER M. óras és ékszerész (ALAPITTATOTT 1873.) Csáktornyan. Van szerencsém ezennel a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani dúsán felszerelt arany, ezüst és nagy chinai ezüst áruk BAKTAROMAT Istén, az új takarékpénztári épületben Karácsonyi és újévi ajándékok NAGYSZERU KIALLITASA a legelőszbb egész a legtinomabb tárgyakig. Mindig értékes tárgyak.

CACAO ES CSOKOLÁDÉ

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE-től

MEGHIVÁS. A csáktornyai takarékpénztár részvénytársulattal egyesült önségélyző-szövetkezet 1888. január hó 8-án délután 3 órakor Csáktornyan, saját helyiségében RENDES ÉVI KÖZGYŰLEST TART, melyre t. tagjai ezennel tisztelettel meghivatnak. T Á R G Y: 1. Az igazgató tanács jelentése. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Az első csoport felosztása és a 3 ik csoport alakítása. 4. Az 1887. évi megvizsgált számadás feletti határozathozatal s a felmentvény megadása. 5. Az igazgatótanácsa két tag és a felügyelő bizottság megválasztása 6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése. Kelt Csáktornyan, 1887. december hó 7-én. Az igazgatóság.

Gyógyszertár Bécsben Pserhofer J.-féle Singerstrasse 15. Vertisztító labdacok elszólt egyetemes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott: ezen labdacok számtalanszor, s a legrovidebb idő alatt gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacossal 21 kr. 1 tekerés 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentelen utánvételmentesen 1 forint 10 kr. A pénzeszög előleges beküldése mellett, postamentes átküldéssel kerül: 1 tekerés labdacok 1 frt 25 kr. 2 tekerés 2 frt 30 kr.; 3 tekerés 3 frt 40 kr.; 4 tekerés 4 frt 40 kr.; 5 tekerés 5 frt 20 kr. 10 tekerés 9 frt 20 kr. Kevesebbet, mint egy tekerést átküldeni nem lehet. Számtalan levél érkezett, melyeknek iról hálát mondanak a labdacokért, melyeknek a legkülönböztöbb és leg súlyosabb betegségekben egészük helyreállítását köszönik. Aki csak egyszer kiserletet tett velük, tovább ajánlja. A köszönő levelekből néhányat ide irunk: Leongang, 1888. május 15. Igen tisztelt uram! Az ön labdacomai valóban csodás hatásnak, nem olyanok, mint sok más kideért szer; ezek valóban minden baj ellen segítséget nyújtanak. A husvára rendelt labdacok legnagyobb részét barátaim és ismerőseim között osztottam szét s valamennyien jó hasznukat vették, még magakoru és különféle bajban, betegségben szenvedő személyek is ezek által, ha nem is teljes egészüket, de tetemes javulást nyertek és tovább is akarják használni. Fogadják az én legbensőbb hálmat és mindazokét, akiknek szerencsénk volt az ön labdacomai segítségével nyerni vissza egészségüket. Deutinger Márton. Béga-Szt-György, 1882. február 16. Tisztelt Uram! Nem fejezhetem ki eléggé legbensőbb hálmat az ön labdacomaiért mert Isten segítségével után egyedül az ön labdacomai gyógyult fel nyom, ki már évek óta szenvedett mizerében; és habár egyelőre még néha be kell vennie a labdacokból de egészsege már annyira helyreállt, hogy fiatalos frissességgel élhet. Kiváló tisztelettel maradtam alázatos szolgálój. Novák Alajos, főkéntész. Tekintetes Uram! Ama föltevésben, hogy az ön valamennyi gyógyszer egyenlő jöhatásu, mint az ön kiténő fagybalsama, mely az én családban néhány idült fagydagánatot hamar megsemmisített, ezára az ugynevezet egyetemes szerek ellen érv elleneszenvennek arra határoztam el magamat hogy ön vertisztító labdacomaihoz folyamodom, hogy e golyócskák segítségével ostromoljam sok évi hámról dális bajomat. Nem habozom önnek bevallani, idült bajom négyheti használat után teljesen meg s hogy ismerőseim körében igen buzgón ajánl labdacokat. Nincs is semmi kifogásom az ellen e sorokat nyilvánosan, — de névalárisom nélkül közlé teszi. Kiváló tisztelettel Bécs, 1881. febr. 20. C. v. 2.

Fagybalsam Pserhofer J.-től, évek óta elismerve mint a legbiztosabb szer bármiféle fagybajok ellen valamint nagyon idült sebek stb. ellen is. 1 tégely 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr. Golyvabalsam, biztos szer a golyvásnak ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr. Életesszencia (prágai cseppek megromlott gyomor, rossz emésztés mindennemű altsebajok ellen, kiténő háziszser 1 üvegese 20 kr. Utifüedv általános ismert kiténő háziszser katarhus, rekedtség, számarhurut stbhi ellen. 1 üveg 50 kr. 2 üvegese utánvétellel 1 frt 50 kr. Amerikai köszvény-kenőcs legjobb szer rheumaszerű bajok, tagszagatás és fülzagatás ellen. 1 frt 20 kr. Alpesi fü-likör W. O. Bernhardtól. 1 üveg 2 frt. egy fél üveg 1 frt 40. Dr. Romershausen-féle szemeszencia 1 üveg 2 frt 50 kr., fél üveg 1 frt 50 kr. Ezen itt megnevezett készítményeken kívül az osztrák lapokban kiderített ószárga bel- és külsőli gyógykülönlegességek raktáron tartatnak s a netalán készletben nem levő czikkokról kívánatra postósan és elősön gondoskodva leend. Postai széküldések gyorsan fogantatottatnak a pénz előleges beküldése mellett vagy utánvétellel. A pénz előleges beküldése leghelyesebben (postautalványnyal) a portó olcsobbá tételét eszközli. m. nt utánvétellel.